

Schippers van weleer

Door Corine Nijenhuis

Willem Scheltema, 68

Schipper 1965-1982

Willem Scheltema's CV is te lang om op een kladje te krabbelen. Zelf voelt hij zich een 'ouderwetse schipper die graag doorgroeit'. Een man die houdt van open water. Onstuimig water waar iets van je wordt gevraagd: 'Anders ben je net het paard van de melkboer. Elke dag hetzelfde rondje.' En Wim wil graag meer.

Dat begon in de puberteit. Als recalcitrant kind van een 'brave ambtenaar' liep hij op zijn 16de van huis weg. Na een blauwe maandag in Duitsland, stapte hij op een binnenvaarttanker. Geen mens vroeg waar hij vandaan kwam, hij kon direct aan de slag. De politie wilde hem thuis brengen. 'Maar er was geen land met mij te bezeilen. Dus ging ik varen.'

Wim was leergierig. Hij deed een opleiding elektronica, werd onderofficier bij de verbindingsdienst in het leger. Toen zijn diensttijd erop zat, had hij een echtgenote én zijn schipperspapieren.

Amputatie

Wim keerde terug bij het tankvaartbedrijf. Maar dat veranderde al snel in een exploitatiemaat-

schappij die chemisch afval verzamelde en opsloeg. Toen de gaten in zijn kleren vielen, nam hij op staande voet ontslag. Hij wilde niet wachten tot hij zelf uit elkaar viel door de chemicaliën. Laat staan een gezin grootbrengen in zo'n risicovolle branche.

Met zijn vrouw ging hij in de zand- en grindvaart. In dienst, terwijl ze nadachten over een eigen schip. Het zou er niet van komen. De luxe motor die ze bevoeren kreeg panne, net voor de sluis. Wim's vrouw stond op het voordek, haar been raakte in de draad verstrikt. Amputatie was onvermijdelijk. Ze overwogen aan de wal te gaan: 'Maar mijn vrouw kon over haar angst heenstappen.' Ze voeren verder bij de rederij, op een Dortmunder, met personeel. Maar het materiaal was slecht. 'Je sliep spreekwoordelijk met je voet buiten het bed. Om te voelen of je water maakte.'

Ze zonken niet, maar er was wel een ongeluk. Wim viel, op de werf, in het ruim van een naastliggend schip. Dagenlang kon hij niet lopen. 'Toen werd ik op mijn voeten gezet en voer door.' Dat zijn ruggenmerg dermate beschadigd was dat hij tegen een dwarslaesie aanzat, wist hij niet.

Wending

Ze wisselden van werkgever: Van Baarsen Bastiaanse BV had moderne schepen, het was goed varen. Maar toen zijn vrouw aan de wal ging voor de kinderen,

besloot Wim voor het open water te kiezen. Hij werd kapitein op een sleephopperzuiger, voor de kust. Naast binnenvaartpapieren, Rijn- en radarpatent, had Wim inmiddels ook zeepapieren. Na een jaar solliciteerde hij bij VOIL, het baggerbedrijf van een grote zee-reder.

Een jaar duurde het, zijn werk in het buitenland. In Bangladesh brachten ze een rivier op diepte, deden onderzoek naar de waterbodem. Toen Wim met verlof naar huis ging had hij geen idee dat zijn leven een andere wending nam. Op Schiphol pakte hij zijn koffer op: 'Daarna deden mijn armen het niet meer.' Zijn herstel duurde een jaar. Toen reageerde hij op de advertentie voor een inspecteur havenar-

beid. Wim werd gekozen uit 400 sollicitanten. De baan was op zijn lijf geschreven. Hij inspecteerde schepen, keurde kranen, schreef rapporten, bemiddelde. En begon opnieuw een studie. Chemie dit keer. Hij had geen beter tijdstip kunnen kiezen. 'Want toen kwam verontreinigde grond in the picture.'

Wim werd landelijk expert, in de bagger- en grondwereld. Zijn CV is lang. Hij is auteur, inspecteur, docent en nog veel meer. 'Maar het meest ben ik mens.' Een mens met een missie: het delen van kennis en ervaring. Om te zorgen dat anderen met minder risico werken. Want daar voelt Wim zich verantwoordelijk voor. Niet slecht voor een recalcitrante puber.

Schrijfster en beeldend kunstenares Corine Nijenhuis schreef onder meer de non-fictie roman 'Een vrouw van staal', waarin zij niet alleen de geschiedenis van haar eigen varende woonschip, maar ook die van de Nederlandse binnenvaart van 1901 tot nu vastlegde. Ontmoetingen met oud-schippers tijdens lezingen naar aanleiding van dit boek, leverden een serie nieuwe verhalen op, die tweewekelijks in Schuttevaer verschijnen.

www.corinenijenhuis.com

De Babas 2 in het ijs, januari 1980. Bij Van Baarsen Bastiaanse was het goed varen. Maar toen zijn vrouw aan de wal ging, koos Wim Scheltema voor de zee. (Foto collectie Scheltema)